

Väversunda

VÄVERSUNDA socken av Dals härad mellan Tåkern och Vättern omfattar norra delen av Omberg samt slättbygd mellan Omberg och Tåkern. Jordarten är svartmylla eller sandblandad lermylla. En del skogsmark å Omberg tillhör staten.

Fornminnen: Järnåldersgravar äro antecknade från Charlottenborg och Nyby. Vid Lundtorp utgrävdes 1925 en gravhög från bronsåldern; den lär i senare tider ha varit galgbacke. Många runstenar omtalas. På Omberg finnes en fornborg.

Areal: 19,21 kvkm. Enligt 1938 års fastighetstaxering är ägovidden: 508,15 har åker, 16,18 tomt och

trädgård, 8 slätteräng, 17 kultiverad betesäng, 34,7 annan betesäng, 591 skogsmark, 120,45 övrig mark.

Jordbruksvärde: 790.200 kr.

I jordbruksvärdet ingående värde å skogsmark: 36.300 kr.

Skogsvärde: 147.000 kr.

Invånarantal: 416 (1939).

Kommunikationer: Vid Mell. Östergötlands järnväg märkas inom socknen stationerna Väversunda och Djurkälla hpl.

Väversunda är annex till Rogslösa. "Wewersunda" omnämnes 1279.

Kyrkan härstammar från medeltiden: sakristian och vapenhuset ha tillbyggt senare. Långhuset är täckt av kryssvalv och koret, som är lägre och smalare, av tunnvalv. Tornet, av trä, har sin plats på långhusets västra del.

Kyrkoherde: Hassler, Ove Lage Ivar.

Charlottenborg

Postadr.: Väversunda. Tel. 14 B Rogslösa.

Areal: Total 137,5 har, därav 57,5 åker, 40 skog, 40 sjömark. Tax.-v. 77.000.

Jordart: Överv. svartmylla samt sand- o. svartmylla på skifferbotten. Skogsbest.: Granskog. Manbyggn. uppf. 1850, restaur. 1915. Ekonomibyggn. uppf. 1912. 10 hästar, 50 nötkreatur, 20 svin, 75 höns. Gården till släkten 1932.

Äg.: Emil Danielsson f. 1864. Son till Frans Daniels-son o. h. h. Karolina f. Bank. Gift 1891 med Hulda Albertina f. Karlsson. Barn: Karl, Verner, Adolf.

Arr.: Linus Verner Danielsson. Son till äg.

Charlottenborg

Postadr.: Väversunda. Tel. 14 B Rogslösa.

Areal: Total 137,15 har, därav 55 åker, 40 skog, 35 sjömark, 7,5 hagmark. Tax.-v. 74.300.

Jordart: Svartmylla, sandmylla o. lättjord på lerbot-ten. Skogsbest.: Barrskog. Manbyggn. uppf. på 1800-talet, restaur. 1926 o. senare. Ladug. uppf. 1907, arbetarbostäder 1906 o. 1937, flyglar o. magasin 1910, loge av äldre datum, 6 hästar, 3 unghästar, 1 tjur, 18 kor, 8 ungdjur. Reakt.-fri besättn. Traktordrift. Nuv. arr. köpte 1932 gården av Lars Appelqvist.

Arr.: Werner Danielsson f. 1894. Son till August E. F. Danielsson o. h. h. Hulda Kristina. Gift 22 med Ester Isaksson f. 1899. Barn: Erre, Barbro, Maj-Britt, Inga Greta, Leif, Birgitta.

Djurkälla

Postadr.: Väversunda. Tel. 12 B Borghamn.

Areal: Total 67 har, därav 24 åker, 41 skogs- o. betesmark, 2 tomt o. trädg. Tax.-v. 38.300.

Jordart: Ler- o. klapperstensjord. Skogsbest.: Barrskog. Djurbesättn.: 4 hästar, 18 kor, 3 svin, ett 40-tal höns. Akerarealen är dränerad med rör o. sten.

Egendomens huvudbyggnad är uppförd på 1700-talet. Den omgives av trädgård med ett 50-tal fruktträd. Ekonomibyggnaderna äro uppförda omkr. 1850, stall och ladugård nybyggda 1938. Gården är elektrifierad.

Rörande ställets ålder och tidigare öden har delägarinnan fröken Hildur Charlotta Lundberg haft vänligheten meddela följande.

Gården, som tidigare tillhörde Rogslösa socken möter man för första gången i bevarade handlingar år 1276, då ett stycke jord där försäljes av Arnold i Mörby till

biskop Anund i Strängnäs. Namnet på egendomen skrives då Juzchiaeldo. År 1352 sålde Birger Algotsson (av den värmländska släkt, som förde ett hjorthorn i vapnet) till konung Magnus Eriksson "en fundum" i Jurskaeldu för att läggas till den kungliga gården i Vadstena. Senare säljes eller doneras delar av hemmanet än till det ena än till det andra klostret. Så säljer S:t Martins systrakloster (även kallat S:t Ingrids) i Skänninge 1391 sin ägolott i Jutzkello till Gudhems kloster i Västergötland. Till samma Gudhems kloster skänker 1406 presten Nils Persson (kluven sköld med högra fältet schackrutat) allt han äger ärvt i Judzkaello och senare överläter S:t Martins kloster delar av gården till Gudhem. År 1435 nämnes en viss Erik i Jwdzkaella. Under 1500-talet är gården delad mellan Vadstena kloster och Kronan. På 1600-talet innehades kronogården av ryttmästaren Nils Andersson, död 1657, och sedan av hans son, cornetten Elias Nilsson. Under 1700-talet svarade för rusthållet kvartermästaren Josef Ekelund gift med Ingrid Aschania, prästdotter från Rogslösa. Därefter innehades egendomen av deras söner och sonsöner samt Ingrid Aschanias son i ett föregående gifte, klockaren Jöns Lindmark, varefter dennes måg och dotter, Kristoffer Lundberg och Katarina Lindmark inskrivas för halva, och 1781 även för återstående delen av rusthållet. 1790 friköpte dessa makar gården till skatte. Därefter har gården gått i arv inom deras efterkommande. Huvudägare har varit deras äldste son, tit. hovkamrer Nils Lundbergh och hans äldste son, bataljonstadjutanten Kristoffer Lundbergh, gift med Charlotte Widegren. 1885 blevo de senares barn: Sonen, fiskeriinspektören fil. d:r Nils Rudolf Lundberg, Stockholm, gift med Abela Maria f. Santesson och döttrarna Hildur Helena Maria, gift med bankkassören Olof Johan Wickbom, Jönköping, och Sigrid Ingeborg Fredrika, gift med godsägare Kristoffer Gustavsson i Yxstad, ägare till gården. Fru Gustavsson utbröt 1899 sin del, nu Ekhaga.

Äg.: Systrarna Hildur Charlotta Lundberg, Marie-Louise Lundberg o. Greta Abela Karolina Rogstadius. Döttrar till Nils Rudolf Lundberg o. h. h. Abela f. Santesson. H. C. L. f. 1878, 2:a bibliotekarie vid Stockholms stadsbibliotek. M.-L. L. f. 1880, f. d. banktjänsteman i Stockholms handelsbank. G. A. K. R. f. 1884, änka efter häradshövding Wilhelm Rogstadius i Arvika, barn: Per Olof f. 17, gift 33 med Astrid Gustavsson f. 06, Hans f. 35.

Arr. (sean 1933): Nils Skoog f. 01. Son till Karl Johan Skoog o. h. h. Kristina f. Spong.

Ekhaga

Postadr.: Borghamn. Tel 12 A.

Areal: Total 23,5 har, därav 18 åker, 4 skogs- o. betesmark, 1,5 park, tomt o. trädg. Tax.-v. 21.700.

Jordart: Lerjord, stenbunden örjord o. svartmylla på lerbotten. Skogsbest.: Barrskog, med inslag av björkskog. Man- o. ekonomibyggn. uppf. 1902. Cementerad gödselstad med urinbrunn. Gården elektrifierad. Vatten indraget i manbyggn., arr.-bostad, ladug. o. stall. 3 hästar, 9 nötkreatur, 3 svin, 10 får, ett 30-tal höns. Arealen rördikad. Trädg. med 30—40 fruktträd finnes. Gården, som är en utbruten tredjedel av Djurkälla, har innehafts av samma släkt sedan slutet av 1600-talet. Asby Skattegård (areal: 3,67 har åker, tax.-v. 3.600) drives i sambruk med denna gård.

Äg.: Fru Anna Danell f. 1877. Dotter till Kristoffer Gustavsson o. h. h. Eva f. Andersson. Gift 09 med rektor Gideon Danell f. 1873. Barn: Brita f. 16.

Arr. (sedan 1937): Ragnar Svensson f. 02. Son till förutv. arr. Fritz Svensson o. h. h. Anna f. Johansson. Gift med Elna Karlsson f. 1900. Barn: Linnéa f. 33.

Fridhem

Postadr.: Alvastra.

Areal: Total 5 har, därav 4,5 åker, 0,5 skogs- o. betesmark. Tax.-v. 7.000.

Jordart: Moss-, sand- o. mulljord. Skogsbest.: Björkskog. Man- o. ekonomibyggn. uppf. 1914 av nuv. äg. Gården elektrifierades 1936. 1 häst, 4 nötkreatur, 4 svin, 25 höns. Arealen delv. rördikad. Gården till till släkten 1914 genom köp av nuv. äg.

Äg.: Karl Oskar Gustavsson f. 1877. Son till Christoffer Gustavsson o. h. h. Ida Matilda f. Nilsson. Gift 03 med Frida Viktoria Fredriksson f. 1880. Barn: Ingrid f. 05, Fredrik f. 09.

Hansagården

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 76,50 har, därav 30 åker, 46 skogs- o. betesmark, 0,50 tomt o. trädg. Tax.-v. 59.200.

Jordart: Svartmylla o. örjord på ler- o. örbottnen. Skogsbest.: Barrskog, överv. gran. Manbyggn. uppf. 1840, 2 flyglar omkr. 1870. Ekonomibyggn. uppf. 1882. 4 hästar, 3 unghästar, 23 nötkreatur, 8 svin, 70 höns. Arealen delv. rördikad. Ägora gränsa till Tåkern, vartill fiske- o. strandrätt finnes. Gården till släkten 1870 genom köp av nuv. äg:s fader, efter vilken nuv. äg. övertog den 1903. Den är utarrend. sedan 1922.

Äg.: Erik Johan Ohlin f. 1860. Son till Edvard Ohlin o. h. h. Gustava f. Berg.

Arr. (sedan 1933): Oskar Andersson f. 1887. Gift 12 med Hulda Karlsson f. 1887. Barn: Margit f. 13, Martin f. 14, Einar f. 15, Dagmar f. 21, Inger f. 32.

Höghult

Postadr.: Väversunda. Tel. 28 B Roglösa.

Areal: 2,5 har tomt o. trädg. samt åker. Tax.-v. 7.000.

Jordart: Svartmylla på örbottnen. Manbyggn. uppf. 1915, inredd med värmeledning. Ekonomibyggn. uppf. 1916—17. Gården elektrifierad. 3 kor, 2 svin, ett 30-tal höns. Gården till släkten 1914 genom köp av nuv. äg. Den har tidigare varit grenadjärtoorp. 2 har jord äro avsondrade från en gård i Skogsby.

Äg.: Byggmästare Artur Johansson f. 1887. Son till Johan Jakobsson o. h. h. Ida Vilhelmina f. Pettersson. Gift 15 med Anna Maria Andersson f. 1889. Barn: Arne f. 16, Ake f. 18, Sture f. 20.

Karlsgården

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 38 har, därav 14 åker, 15 skogs- o. betesmark, 9 sjömark. Tax.-v. 24.700.

Jordart: Ler-, sand- o. mossjord. Skogsbest.: Barrskog. Manbyggn. uppf.: Den ena omkr. 1880, den andra 1921, flygel 1909. Ekonomibyggn. uppf. omkr. 1880, stall, ladug. o. loge tillb. omkr. 1914. 3 hästar, 2 unghästar, 10 nötkreatur, 3 svin, 3 får, 25 höns. Arealen delv. rördikad. Gården till släkten 1884 genom arrende av T. T. Ljungblad, som inköpte den 1917.

Äg.: Thure Theodor Ljungblads stbh. T. T. Ljungblad f. 1859. Gift 1882 med Amalia Emilia Lund f. 1860, död 26. Barn: Oskar f. 1884, Verner f. 1885, Edvin f. 1888, Henning f. 1890, Ivar f. 1894, Thyra f. 1895, Fritz f. 1897, Elsa f. 1900.

Arr.: Sonen Verner Ljungblad f. 1884.

Karlsgården

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 38 har, därav 14 åker, 15 skogs- o. betesmark. Tax.-v. 20.800.

Jordart: Sand-, grus- o. lerjord. Skogsbest.: Barrskog. Manbyggn. uppf. omkr. 1896, flygel av äldre datum. Ekonomibygn. uppf. 1937. 3 hästar, 5 nötkreatur, 4 svin, 60 höns. Gården har varit i släkten i flera generationer. Förste kände äg. är Oskar Andersson, gift med Vilhelmina, T. Nyléns moster.

Äg.: Torsten Nyléns stbh. T. N. f. 1860, död 36. Son till Johan Nilsson o. h. h. Charlotta. Gift 1885 med Anna Matilda Andersson f. 1864, död 37. Barn: Mimmy, Georg, Hulda, Karl, Eva, Anny.

Arr.: Sonen Karl Herman Nylén f. 1898.

Karls hem

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 4 har åker, tomt o. trädg. Tax.-v. 9.000.

Jordart: Överv. örjord. Man- o. ekonomibygn. uppf. 1917. Manbyggn. inredd med värmeledning. Gården elektrifierad. 1 häst, 3 nötkreatur, 1 svin, ett 40-tal höns. Gården till släkten 1925 genom köp av nuv. äg.

Äg.: Nämndeman Oskar Hjalmar Johansson f. 1879. Son till J. H. Johansson o. h. h. Gustava Charlotta f. Jonsson. Gift 09 med Alma Josefina Pantzar f. 1874.

Karlsbo

Postadr.: Alvastra.

Areal: Total 9,5 har, därav 7,5 åker, 2 skogs- o. betesmark. Tax.-v. 10.000.

Jordart: Lätt mulljord samt moss- o. sandjord. Skogsbest.: Barrskog. Manbyggn. uppf. 1927 av nuv. äg. Ekonomibygn. uppf. omkr. 1905. Gården elektrifierades 1936. 2 hästar, 6 nötkreatur, 2 svin, ett 100-tal höns. Arealen täckdikad med sten o. rör. Gården till släkten 1900 genom köp av nuv. äg:s svärföräldrar Karl Ludvig Wiman f. 1850, död 1928 o. h. h. Katarina Andersson f. 1851, död 1935. Nuv. äg. övertog den 1925 o. har sedermera utfört en del nyodlingar. Gården är avsnödd från Sundtorps Lassagård.

Äg.: Erik Thorvald Falk f. 1891. Son till Erik Falk o. h. h. Lotten f. Jansson. Gift 17 med Elsa Wiman f. 1887. Barn: Lennart f. 18, Lars f. 28.

Lundtorp

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 64 har, därav 42 åker, 22 skogs- o. betesmark. Tax.-v. 54.700.

Jordart: Lermylla o. klapperstensjord. Skogsbest.: Barrskog. Manbyggn. uppf. under obekant tid. Ekonomibygn. uppf. på 1800-talet. 4 hästar, 2 unghästar, 19 nötkreatur, 5 svin, 10 får, ett 50-tal höns. Traktordrift. Gården till släkten i arrende 1923 genom nuv. arr., som innehade den till 1925, då den övergick till annan innehavare. 1935 tillträdde emellertid nuv. arr. arrendet ånyo.

Äg.: G. A. Sjöholm.

Arr.: Oskar Staf f. 1885. Son till Anders Staf o. h. h. Jenny f. Träff. Gift 09 med Hulda Andersson f. 1885. Barn: Folke f. 11, Sture f. 18, Maj f. 20.

Lönebostället

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 55,37 har, därav 16 åker, 39 skogs- o. betesmark, 0,37 tomt o. trädg. Tax.-v. 36.900.

Jordart: Klapperstensjord. Skogsbest.: Barrskog. Manbyggn. troligen uppf. på 1800-talet, flygel 1800. Ekonomibygn. uppf. 1933, magasin på 1800-talet. Gården elektrifierad. 4 hästar, 1 unghäst, 15 nötkreatur, 6 svin, 2 får, 50 höns. Arealen delv. rördikad. Gården till släkten i arrende 1921 genom nuv. arr:s svärföräldrar Karl Jonsson, f. 1868, o. h. h. Augusta Karlsson, f. 1868, död 1929.

Äg.: Pastoratet.

Arr.: Gabriel Gustavsson f. 1900. Son till Viktor Gustavsson o. h. h. Augusta f. Svensson. Gift 25 med Inga Jonsson f. 03. Barn: Henry f. 25, Doris f. 28, Inger f. 33.

Nyby Gästgivaregård

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 40 har, därav 30 åker, 9 skogs- o. betesmark, 1 tomt o. trädg. Tax.-v. 37.400.

Jordart: Överv. lermylla. Skogsbest.: Barrskog. Manbyggn. troligen uppf. på 1700-talet. Ekonomibygn. uppf. 1911. Gården elektrifierad. 4 hästar, 22 nötkreatur, 10 svin, ett 100-tal höns. Traktordrift. Gården har varit i släkten i flera generationer. Förste kände äg. är Kristoffer Nilsson, som efterträddes av sin måg Per Gustav Larsson, vilken brukade gården till 1917, då sonen, nuv. äg., övertog den.

Äg.: Hilding Larsson f. 1888. Son till P. G. Larsson o. h. h. Erika Charlotta f. Nilsson. Gift 17 med Alva Linnéa Dalström f. 1896. Barn: Sture f. 18, Rune f. 22, Hagar f. 24.

Postgården

Postadr.: Väversunda.

Areal: 48 har, därav 17 åker, 31 skogs- o. betesmark. Tax.-v. 29.000.

Jordart: Överv. svartmylla på lerbotten. Skogsbest.: Barrskog. Manbyggn. uppf. i början av 1800-talet, tillb. 1900, flygel uppf. på 1800-talet. Ekonomibygn. uppf. 1909. 4 hästar, 1 unghäst, 14 nötkreatur, 5 svin, 25 höns. Arealen rördikad. Gården till släkten 1912 genom köp av C. J. Andersson, som emellertid utarrend. den till sin måg Carl Larsson, vilken 1920 efterträddes av C. J. Anderssons son Karl Karlsson f. 1890 o. h. h. Ingeborg Göransson f. 1892. Dessa innehade gården till 1926, då nuv. arr., Gunnar Karlsson, övertog den.

Äg.: Carl Johan Anderssons stbh. C. J. A. f. 1854, död 35. Son till Anders Johansson o. h. h. Johanna Fredriksdotter. Gift 1882 med Josefina Björn f. 1853. Barn: Anna, Ester, Elin, Hulda, Karl, Bengt, Gunnar.

Sjöby 1

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 8,5 har, därav 8 åker, 0,5 betesmark o. trädg. Tax.-v. 11.000.

Jordart: Kalklera. Manbyggn. uppf. omkr. 1800, omb. 1909 av nuv. äg. Ekonomibygn. uppf. 1909 av nuv. äg. 2 hästar, 6 kor, 3 svin, ett 40-tal höns. Gården till släkten 1909 genom köp av nuv. äg.

Äg.: Felix Leonard Maark f. 1879. Son till Gustav Jonsson o. h. h. Kristina Amalia f. Svanberg. Gift 02 med Klara Vilhelmina Karlsson f. 1882. Barn: Sten f. 03, Tage f. 15, Hjördis f. 17, Helfrid f. 20, Maj f. 22.

Skattegården

Postadr.: Alvastra.

Areal: Total 27 har, därav 9 åker, 9 skogs- o. betesmark, 9 sjömark. Tax.-v. 15.800.

Jordart: Lätt mulljord o. klapperstensjord. Skogsbest.: Barrskog. Manbyggn. uppf. omkr. 1898, flygel av äldre datum. Ekonomibyggn. uppf. omkr. 1880. 2 hästar, 8 nötkreatur, 4 svin, ett 80-tal höns. Till gården hör trädg. med ett 40-tal fruktträd. Gården till släkten 1935 genom köp av nuv. äg.

Äg.: Teodor Ferdinand Carlsson f. 1878. Son till Carl Andersson o. h. h. Hanna f. Johansson. Gift 10 med Hulda Josefina Gustavsson f. 1870.

Skattegården

Postadr.: Alvastra.

Areal: Total 26 har, därav 8,5 åker, 17,5 skogs- o. betesmark. Tax.-v. 15.800.

Jordart: Överv. lätt mylla. Skogsbest.: Barrskog, överv. gran. Manbyggn. med 2 flyglar uppf. omkr. 1890. Ekonomibyggn. uppf. omkr. 1880. 3 hästar, 8 nötkreatur, 3 svin, ett 80-tal höns. Arealen delv. rördikad. Gården till släkten troligen omkr. 1850 genom Johanna Persdotter, som 1889 efterträddes av sin systerson K. Aug. Petersson.

Äg.: Karl August Peterssons stbh. K. A. P. f. 1861, död 32. Son till Kristoffer Pettersson o. h. h. Gustava. Gift 1895 med Antonia Kollberg f. 1865. Barn: Olov f. 04.

Arr. (sedan 1927): Sonen Olov Pettersson.

Skogsby

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 23 har, därav 20 åker, 3 betesmark, tomt o. trädg. Tax.-v. 31.700.

Jordart: Överv. lerbl. dungjord. Manbyggn. med flygel troligen uppf. på 1600-talet. Ladug. o. stall uppf. 1902. 2 hästar, 3 unghästar, 16 nötkreatur, 4 svin, 25 höns, 4 gäss. Trädg. med ett 50-tal fruktträd finnes. Gården till släkten 1869 genom arrende av nuv. äg:s fader. Nuv. äg. övertog arrendet 1909 o. inköpte 1927 gården från staten. Egend. omfattade tidigare 41 har men styckades 1927.

Äg.: Nämndeman Oskar Hjalmar Johansson f. 1879. Son till J. J. Johansson o. h. h. Gustava Charlotta f. Jonsson. Gift 09 med Alma Josefina Pantzar f. 1874.

Arr. (sedan 1935): Systersonen Sven Hjalmar Pettersson f. 1900. Son till Johan Fritiof Pettersson o. h. h. Hulda Matilda f. Johansson. Gift 30 med Tyra Viola Lund f. 04. Barn: Sven-Erik f. 37.

Tyskeryd

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 52,5 har, därav 35 åker, 17,5 skogs- o. betesmark. Tax.-v. 39.800.

Jordart: Mull o. lerjord. Skogsbest.: Barr- o. delv. lövskog. Manbyggn. uppf. 1927, flygeln av äldre datum. Ekonomibyggn. uppf. 1914. 6 hästar, 22 nötkreatur, 7 svin, 8 får, ett 60-tal höns. Arealen delv. rördikad. Gården till släkten 1913 genom köp av nuv. äg:s svärfader Karl Pettersson f. 1857 o. gift med Amanda f. Andersson 1862. Nuv. äg. tillträdde 1930 och har sedermera täckdikad arealen samt utfört en del stenröjningsarbeten.

Äg.: Karl Edvard Karlsson f. 1895. Son till Edvard Karlsson o. h. h. Klara f. Andersson. Gift 29 med Lily Amanda Pettersson f. 03. Barn: Åke f. 33.

Väversunda gård

Postadr.: Väversunda.

Areal: Total 250 har, därav 90 åker, 100 skog, 60 sjömark. Tax.-v. 140.500.

Jordart: Svartmylla på lerbotten samt lermylla. Skogsbest.: Överv. granskog. Manbyggn. uppf. på 1850-talet. Gården till släkten 1919, då nuv. äg. inköpte den från d:r Nelzen. Väversunda är beläget på Tåkerns västra strand och har ett vackert läge vid den gamla medeltidskyrkan. Å gården föddes 1779 den kände vetenskapsmannen Jöns Jakob Berzelius.

Äg.: Godsäg. Th. Rise.

Alvastra klosterruiner, Västra Tollstads socken.